

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Fortepian
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Piano playing
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Sztuki muzyczne
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. szt. muz. Agnieszka Schulz-Brzyska
---	--

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Warsztaty	15+15	I, II	1+1

Wymagania wstępne	Nauka gry na fortepianie rozpoczyna się od tego etapu zaawansowania, który student posiada w chwili rozpoczęcia studiów I stopnia na kierunku Muzykologia. Możliwe jest również rozpoczęcie nauki gry od podstaw, ale w tym przypadku warunkiem niezbędnym do rozpoczęcia kształcenia jest umiejętność poprawnego odczytywania notacji muzycznej (w kluczu wiolinowym i basowym), ogólna orientacja w literaturze tzw. „muzyki poważnej”, słuch muzyczny i poczucie rytmu.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Poznanie praktycznych aspektów wykonawczych literatury muzycznej różnych epok i własna realizacja utworów fortepianowych (w stopniu dopasowanym do etapu zaawansowania). Kształcenie jest w sposób szczególny ukierunkowane na: wypracowanie lub udoskonalenie aparatu wykonawczego będącego kluczowym aspektem poprawnej i stylowej interpretacji utworu muzycznego, poznanie obowiązujących konwencji stosowanych w wykonawstwie muzyki różnych epok oraz nabycie umiejętności własnej realizacji owych konwencji (w aspekcie technicznym i interpretacyjnym). W toku kształcenia student poznaje ponadto budowę i możliwości brzmieniowe fortepianu oraz specjalistyczne techniki operowania aparatem gry w celu uzyskania oczekiwanej jakości artystycznej dźwięku muzycznego. Istotnym elementem zajęć jest również poznanie terminologii i pojęć z zakresu pianistyki. Realizacja efektów uczenia się dokonuje się poprzez pracę studenta pod kierunkiem wykładowcy nad zadanym repertuarem.
--

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student rozróżnia i charakteryzuje na poziomie podstawowym style muzyczne w aspekcie praktycznym.	K_W16
W_02	Zna i realizuje podstawowe zasady dotyczące technik wykonawczych w zakresie gry na fortepianie.	K_W17
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Poprawnie stosuje poznaną terminologię muzyczną i muzykologiczną.	K_U04
U_02	Czyta i interpretuje fortepianowe utwory muzyczne.	K_U05
U_03	Efektywnie organizuje własną pracę przygotowując interpretację fortepianowych utworów muzycznych. Samodzielnie poszerza i zdobywa wiedzę muzyczną z myślą o wykorzystaniu jej na dalszych etapach muzycznego rozwoju.	K_U09
U_04	Posiada umiejętności praktyczne w zakresie gry fortepianowej, które w przyszłości umożliwią mu odnalezienie się w realizacji różnego typu projektów muzycznych i muzykologicznych.	K_U13

U_05	Posiada umiejętności (w aspekcie merytorycznym i praktycznym) niezbędne do realizacji wydarzeń muzycznych i muzykologicznych, w szczególności koncertów i innych projektów naukowo-artystycznych.	K_U14
U_06	W zakresie gry fortepianowej odczytuje i interpretuje utwory reprezentujące różne style muzyczne stosując przy tym odpowiednie techniki wykonawcze.	K_U15
U_07	Student umiejętnie dobiera repertuar do potrzeb realizowanego projektu artystycznego.	K_U16
U_08	Wykorzystuje umiejętności w zakresie gry na fortepianie w sposób umożliwiając dalsze samodoskonalenie.	K_U17
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student wykazuje gotowość do obiektywnej i krytycznej oceny posiadanych wiedzy muzycznej i muzykologicznej oraz umiejętności praktycznych. Rozumie potrzebę stałego samodoskonalenia.	K_K01
K_02	Posiada chęć i zdolność do zaangażowania w różne formy życia muzycznego.	K_K03
K_03	Jest przygotowany do włączenia się w inicjatywy artystyczne (indywidualnie lub zespołowo) polegające na upowszechnianiu kultury muzycznej wykazując przy tym zdolność samooceny swoich działań.	K_K04
K_04	W twórczym wykorzystaniu nabytych doświadczeń jest przygotowany do kontrolowania swoich emocji i zachowań podczas wykonywania utworów.	K_K07

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Nabycie podstawowych informacji o fortepianie jako instrumencie muzycznym i jego możliwościach wykonawczych. Rozwijanie techniki pianistycznej, wyobraźni i wrażliwości muzycznej oraz poznawanie sposobów zróżnicowanego wydobycia dźwięku na fortepianie. Praca studenta pod kierunkiem wykładowcy nad zadanym repertuarem fortepianowym ukierunkowana na praktyczną realizację autorskiej koncepcji artystycznej studenta w uwzględnieniu przyjętych konwencji i aktualnego stanu badań nad praktykami wykonawczymi właściwymi dla różnych epok i stylów muzycznych. Realizowany repertuar jest dostosowany do indywidualnych predyspozycji i etapu zaawansowania, na którym znajduje się student. Repertuar, nad którym będzie pracował student na przestrzeni każdego semestru, jest uzgadniany z prowadzącym zajęcia na początku każdego semestru i wymaga jego akceptacji.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
K_W16	Analiza dzieła muzycznego	obserwacja	Protokół
K_W17	Praca pod kierunkiem		
K_W17	Praca z tekstem		
UMIEJĘTNOŚCI			
K_U04 K_U05 K_U09 K_U13 K_U15 K_U16 K_U17	Ćwiczenia praktyczne	Sprawdzenie umiejętności praktycznych /Prezentacja	Protokół
K_U14	Dyskusja	obserwacja	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_K01 K_K03	Dyskusja	obserwacja	Protokół

K_K04			
K_K07	Metoda obserwacji uczestniczącej		

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego. Kończącą formę zaliczenia każdego semestru (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty (metody weryfikacji). Warunkiem uzyskania zaliczenia zajęć jest wykonanie przez studenta przygotowywanego przez cały semestr repertuaru obejmującego: jeden utwór o charakterze technicznym (np. etiuda), jeden utwór polifoniczny, jeden utwór dowolny oraz jeden utwór z epoki klasycyzmu (lub jego część). W przypadku, gdy student rozpoczyna naukę gry na fortepianie od podstaw, ma on obowiązek w każdym semestrze przygotować minimum dwa utwory: jeden utwór polifoniczny i jeden utwór dowolny (utworem dowolnym może być również etiuda lub utwór z epoki klasycyzmu). W takim przypadku dobrany repertuar musi umożliwiać poznanie i przećwiczenie wszystkich trudności wykonawczych i interpretacyjnych, które zawierają się we wspomnianych wyżej czterech typach utworów. Pożądanym, ale nie obligatoryjnym, sposobem wykonania utworów na zaliczenie każdego semestru jest zagranie ich z pamięci. Utwór zagrany w jednym semestrze nie może być powtórzony w semestrze drugim.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym (Student potrafi wykonać zadany program zgodnie z zasadami sztuki, w interesujący sposób przedstawiając własną, suwerenną koncepcję interpretacji dzieła muzycznego. Umie kontrolować swoje emocje i zachowania podczas publicznego wykonania utworu. Zna podobne stylistycznie utwory do wykonywanych).
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym (Student potrafi wykonać zadany program zgodnie z zasadami sztuki, z drobnymi niedociągnięciami technicznymi i interpretacyjnymi. Umie kontrolować swoje emocje i zachowania podczas publicznego wykonania utworu. Zna podobne stylistycznie utwory do wykonywanych).
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym (Student nie potrafi wykonać w całości zadanego programu, ma problemy techniczne i interpretacyjne).
Ocena niedostateczna	Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się (Student nie potrafi wykonać zadanego programu).

Główne kryteria mające wpływ na ocenę końcową (kryteria weryfikacji stopnia realizacji założonych efektów uczenia się): poprawność odczytania zapisu nutowego utworu, jego poprawna interpretacja pod względem stylistycznym i wykonawczym, postępy poczynione przez studenta na przestrzeni danego semestru.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	120

Do realizacji założeń programowych przedmiotu w ramach pracy indywidualnej wskazane są następujące pomoce naukowe, które student powinien zorganizować we własnym zakresie: materiały nutowe, notatnik do zapisywania uwag prowadzącego, metronom (lub jego odpowiednik w postaci aplikacji na komputer lub smartfon). Uczelnia zapewnia dostęp do następujących pomocy naukowych: sale ćwiczeniowe z pianinami / fortepianem, dostęp do biblioteki, fonoteki i wybranych internetowych platform naukowych z literaturą naukową, bezpłatny dostęp do Internetu na terenie kampusu (zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami), dostęp do sprzętu audio (odtwarzacz płyt CD – w wybranych salach).

VIII. Literatura

Literatura podstawowa

Wydania nutowe

Szkoły gry na fortepianie: A.M. Klechniowska, *Szkoła na fortepian*, Kraków: PWM 2014. Etiudy: H. Berens, S. Heller, C. Czerny, A. Loeschorn, H. Lemoine – wybrane utwory. F. Chopin – *Etiudy* op. posthm., op. 10, oraz op. 25, Schimer's Library of musical classics, Hal Leonard Corporation, 1986. Utwory polifoniczne: J.S. Bach, *Małe Preludia*, Kraków: PWM 2010. J. S. Bach, *Inwencje dwugłosowe*, red. J. Ekier, Kraków: PWM 2016. J.S. Bach, *Inwencje trzygłosowe*, red. J. Ekier, Kraków: PWM 2015. J. S. Bach, *Das Wohltemperierte Klavier*, red. A. Kreutz, Peters. J. S. Bach, *Suity francuskie*, Schimer's Library of musical classics, Berklee Press, 1986. Formy klasyczne: J. Haydn, L. van Beethoven, wybrane utwory, Schimer's Library of musical classics, Hal Leonard Corporation, 2015. M. Clementi, W.A. Mozart, *Sonaty*, Schimer's Library of musical classics, Hal Leonard Corporation, 1986, Wybrane utwory: A. Diabelli, F. Kuhlau. Utwory dowolne: R. Twardowski, *Mały wirtuoz*, Kraków: PWM 2013. F. Chopin, *Preludia, Nokturny, Walce*, Schimer's Library of musical classics, Berklee Press 2006. Wybrane utwory: R. Schumann, S. Prokofiew, D. Kabalewski, R. Statkowski, P. Perkowski, G. Bacewicz i inne dostępne

Literatura uzupełniająca

Wydania książkowe

Zagadnienia początkowego nauczania gry na fortepianie, red. K. Janczewska-Sołomko, Warszawa 1976. Chopin F., *Szkice do metody gry fortepianowej*, red. J.-J. Eigeldinger, przekł. Z. Skowron, Kraków 1995. Neuhaus H., *Sztuka pianistyczna. Notatki pedagoga*, Kraków: PWM 1970. Sandor G., *O grze na fortepianie. Gest, dźwięk i wyraz*, przekł. J. Kadłubiski, Warszawa: PWN 1994. Rieger S., *G. Gould, czyli sztuka fugi*, Gdańsk: Słowo/Obraz Terytoria 1997. Sielużycki Cz., *Ręka pianisty. Fizjologiczne podstawy techniki*, Kraków: PWM 1982.